

सामाजिक न्याय विभागाच्या अखत्यारितील
शासकीय वसतिगृहे व निवासी शाळेतील
विद्यार्थ्यांसाठी सोई-सुविधांतर्गत वस्तु खरेदी
करण्यास प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक :- बीसीएच-२०१८/प्र.क्र. ०१ /शिक्षण-२

मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक:- २४ ऑक्टोबर, २०१८

वाचा:-

१. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक:- बीसीएच-१०८२/१०३८५/(३८)बीसीडब्ल्यू-४ दि.१६.मे १९८४.
२. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक:- बीसीएच-२००२/प्र.क्र. २६८/मावक-४, दि. ४ जुलै, २००३.
३. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक:- बीसीएच-२०१०/प्र.क्र. ४३०/मावक-४, दि. २६ जुलै, २०११.
४. शासन निर्णय, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक:- भांखस-२०१४/प्र.क्र. ८२/भाग III/उद्योग-४, दि. ०१ डिसेंबर, २०१६.
५. शासन परिपत्रक, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र.बैठक-२०१६/प्र.क्र.२१/शिक्षण-२. दि.७ ऑगस्ट, २०१७.
६. शासन निर्णय, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक:- संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र. २१५/ उद्योग-४, दि. २४ ऑगस्ट, २०१७.
७. शासन निर्णय, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक:- भांखस-२०१७/प्र.क्र. २०४/उद्योग-४, दि. ०८ डिसेंबर, २०१७.
८. आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे यांचे पत्र क्र. सकआ/शिक्षण/शानिशा/सोयीसुविधा/२०१७-१८/३२८६ दि. २० नोव्हेंबर, २०१७
९. शासन निर्णय क्रमांक :- बीसीएच-२०१८/प्र.क्र. ०१ /शिक्षण-२ दि.५ जानेवारी, २०१८
१०. आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांचे पत्र क्र. सकआ/शिक्षण/शावगृ-शानिशा/सो.सु./वस्तु खरेदी का-५ अ /१७-१८/४९० दि. ५ फेब्रुवारी, २०१८
११. शासन पत्र क्रमांक :- बीसीएच-२०१८/प्र.क्र. ०१ /शिक्षण-२ दि.८ मार्च, २०१८
१२. आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांचे पत्र क्र. सकआ/शिक्षण/शावगृ-शानिशा/सो.सु./वस्तु खरेदी/ का-५ अ /१८-१९/२०६८ दि.१९ मे, २०१८.
१३. आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांचे पत्र क्र. सकआ/शिक्षण/ शानिशा- शावगृ/ खरेदी/ २०१८-१९/३४५९ दि.२४ सप्टेंबर, २०१८.

प्रस्तावना:-

सामाजिक न्याय विभागामार्फत राज्यात मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी शासकीय वसतिगृहे व अनुसूचित जाती व नवबौद्ध मुला-मुलींसाठी शासकीय निवासी शाळा चालविल्या जातात. मागासवर्गीय शैक्षणिक संस्थांना सोयी-सुविधा पुरविणे या योजनेंतर्गत सदर शासकीय वसतिगृहे व निवासी शाळा तसेच या निवासी शाळांना संलग्न असलेली वसतिगृहे यांना पलंग, कपाट, टेबल खुर्ची यांसारख्या अत्यावश्यक वस्तु उपलब्ध करून देण्याकरीता सदर वस्तु खरेदी करण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याचा प्रस्ताव आयुक्त, समाजकल्याण,

पुणे यांनी संदर्भीय दि.२०.११.२०१७ अन्वये शासनास प्रस्ताव सादर केला होता. खरेदी प्रस्तावित असलेले सदर साहित्य हे शासन निर्णय, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग दि. १/१२/२०१६ नुसार कारागृह विभाग, अंध व अपंग संस्था व माजी सैनिक प्रशिक्षण उत्पादन केंद्र, सातारा यांचेकडून खरेदी करण्याकरीता आरक्षित ठेवण्यात आलेले आहे. परंतु या संस्थांना वेळेत पुरवठा करणे शक्य नसल्याने सदर वस्तु ई-निविदां प्रक्रीयेद्वारे खरेदी करण्यास शासन आदेश दि.५ जानेवारी,२०१८ अन्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली होती.

२. तथापि ई-निविदा प्रक्रीयेद्वारे खरेदी करण्यास लागणारा कालावधी पहाता, सन २०१७-१८ या अर्थिक वर्षामध्ये सदर खरेदी शक्य नसल्याने आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांनी पोलीस महानिरिक्षक, कारागृह विभाग,पुणे यांचेशी संपर्क करुन त्यांना या वस्तुचा पुरवठा करण्याची विनंती केली होती. कारागृह विभागाने दिलेल्या सहमतीनुसार आयुक्त,कार्यालयाने दि.५.२.२०१८ अन्वये ई-निविदाद्वारे खरेदीस प्रशासकीय मान्यता दिलेल्या वस्तु कारागृह विभागाकडून खरेदी करण्यास परवानगी देण्याचा प्रस्ताव शासनास सादर केला होता. आयुक्त,समाजकल्याण,पुणे यांनी सादर केलेल्या प्रस्तावाचे अनुषंगाने शासन पत्र दि.८ मार्च,२०१८ अन्वये तातडीची बाब म्हणुन एकुण खरेदीच्या ३० टक्के खरेदीस मान्यता देण्यात आलेली आहे. त्यानुसार आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांनी सन २०१७-१८ मध्ये प्रस्तावित असलेल्या एकुण रु.४४.०९ कोटी रक्कमेपैकी वरीलप्रमाणे रु.१२.६२ कोटीची रक्कमेच्या वस्तु खरेदी करण्याकरीता कारागृह विभागास पुरवठा आदेश आहेत. परंतु अदयाप या वस्तुंचा पुरवठा कारागृह विभागाकडून झालेला नाही.

३. शासन संदर्भीय दि.१६मे,१९८४, दि.४जुलै, २००३ दि. २६.११.२०११ च्या आदेशान्वये शासकीय वस्तीगृहांमध्ये प्रवेशित विद्यार्थ्यांना सोयी-सुविधां पुरविण्याबाबतची तरतुद करण्यात आलेली असून, शासन संदर्भीय परिपत्रक दि.७.८.२०१७ अन्वये शासकीय वसतीगृहांसाठी पुरविण्यात येणाऱ्या सोयी-सुविधा या शासकीय निवासी शाळेसही पुरविण्याची तरतुद करण्यात आलेली आहे. त्यानुषंगाने आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे यांनी संदर्भीय दि.१९.०५.२०१८ अन्वये सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार शासकीय वस्तीगृह व निवासी शाळेतील विद्यार्थ्यांसाठी पुरवावयाच्या वस्तु या मुलभूत सुविधां असून, सदर सुविधा प्राथम्याने पुरविण्याचे अनुषंगाने सदर खरेदी ई-निविदेद्वारे करण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याचे शासनाचे विचाराधीन होते.

शासन निर्णय :-

४. शासकीय वसतिगृह तसेच शासकीय निवासी शाळा व या निवासी शाळांना संलग्न असलेली वसतिगृहे यामध्ये प्रवेशित विद्यार्थ्यांना दयावयाच्या सोयी-सुविधांतर्गत खरेदीसंदर्भात क्षेत्रीय कार्यालयांकडून प्राप्त मागणीच्या अनुषंगाने शासकीय वसतिगृह तसेच शासकीय निवासी शाळेतील विद्यार्थ्यांसाठी खरेदी करावयाच्या विविध वस्तुंचा खरेदी प्रस्ताव शासनास सादर करण्यासाठी आयुक्त, समाजकल्याण, पुणे स्तरावरील खरेदी समितीने मान्यता दिलेली आहे. त्यानुषंगाने आयुक्त, समाज कल्याण, पुणे यांनी वसतिगृहातील/निवासी शाळेतील विद्यार्थ्यांसाठी खालीलप्रमाणे वस्तु खरेदीचा प्रस्ताव शासन मान्यतेस्तव सादर केलेला आहे.

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	आकारमान (इंच)	वस्तुची मागणी			प्रति नग किंमत (सर्व करां सह)	एकूण खरेदी किंमत
			निवासी शाळा	शासकीय वसतिगृह	एकूण		
१.	लोखंडी पत्रा काँट	६x२ १/२x१ १/२	१८४७	४७१९	६५६६	९५००	६,२३,७७०००/-
२	लोखंडी कपाट (कार्यालयीन)	६x३x१ १/२	४१८	१२०१	१६१९	१३४४०	२,१७,५९,३६०/-
३	साग टेबल विना ड्रावर (कार्यालयीन)	४x२x२ १/२	५८५	१९५६	२५४१	१४०८०	३,५७,७७,२८०/-
४	खुर्ची (कार्यालयीन) साग सनटॉप	स्टँडर्ड सनटॉप वुडन बॅक	९२२	२९७५	३८९७	५७६०	२,२४,४६,७२०/-
५	लाकडी डायनिंग टेबल	६x३x२ १/२	३५२	१४७५	१८२७	१३५००	२,४६,६४,५००
६	साग डायनिंग बेंच	६x१x१ १/२	७०४	२९५०	३६५४	८०००	२,९२,३२,०००/-
७	साग अभ्यासिका टेबल (सनटॉप) खुर्चीसह सनटॉप वुडन बॅक	२x११/२x२१/२	४४४७	००	४४४७	११२००	४,९८,०६,४००/-
८	साग टेबल एक ड्रावर कपाट (वर्ग शिक्षका करीता)	३x२x२ १/२	३१६	००	३१६	१५०००	४७,४०,०००/-
९	लोखंडी ज्युअल डेस्क सनटॉप	४२"x३२"x३६" -	१८७६	००	१८७६	८०००	१,५०,०८,०००/-
१०	ब्लॅक बोर्ड लाकडी (वर्गाकरिता)	४x३	१३४	००	१३४	५१२०	६,८६,०८०/-
११	साग सनटॉप चेअर (वर्गशिक्षकांकरिता)	४x२x२ १/२ -	३२६	००	३२६	८०००	२६,०८०००/-
१२	ग्रंथालय कपाट	५x३x१	५५७	११०६	१६६३	१५३६०	२,५५,४३,६८०/-
एकूण							२९,४६,४९,०२०/-

५. शासन निर्णय, दि. १६ मे, १९८४, दि. ४ जुलै, २००३ व दि. २६ जुलै, २०११ नुसार शासकीय वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांना वरील सोई-सुविधा पुरविण्यासंदर्भात तरतूद करण्यात आलेली आहे. तसेच शासन निर्णय, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग दि. १/१२/२०१६ च्या खरेदी धोरणातील तरतुदीनुसार वरील वस्तू या कारागृह विभाग, अंध व

अपंग संस्था तसेच माजी सैनिक प्रशिक्षण उत्पादन केंद्र, सातारा यांचेकडून खरेदी करण्यासाठी आरक्षित ठेवण्यात आलेल्या आहेत. त्यामुळे उपरोक्त वस्तु कारागृह विभागाकडून खरेदीस मान्यता देण्याबाबतचा प्रस्ताव आयुक्त,समाजकल्याण,पुणे यांनी दि.१९.५.२०१८ अन्वये शासनास सादर केलेला आहे परंतु मार्च २०१८ मध्ये ३० टक्क्याप्रमाणे रु.१२.६२ कोटी रक्कमेच्या खरेदीचे पुरवठा आदेश देऊनही सदर वस्तुंचा पुरवठा कारागृह विभागाकडून अद्याप झालेला नाही तसेच अंध व अपंग संस्था तसेच माजी सैनिक प्रशिक्षण उत्पादन केंद्र, सातारा यांनीही सदर वस्तु तातडीने पुरविण्यास असमर्थता दर्शविलेली आहे.

६. शासकीय वसतीगृह व निवासी शाळा तसेच या निवासी शाळांना संलग्न असलेली वसतिगृहे यामध्ये प्रवेशित विद्यार्थ्यांसाठी उपरोक्त वस्तु या मुलभूत सुविधां असून, या सुविधा तातडीने पुरविण्याबाबत विद्यार्थ्यांकडून सतत मागणी होत आहे किंबहुना काही जिल्ह्यातील उदा. पुणे वा अहमदनगर येथील वसतीगृहातील विद्यार्थ्यांनी सोई-सुविधांसाठी आंदोलने केलेली आहेत. तसेच यासंदर्भात सन २०१७ च्या हिवाळी अधिवेशनामध्ये तारांकीत प्रश्न उपस्थित झालेले असून, मा.लोकप्रतीनिधींनीही या वसतीगृहातील प्रवेशित विद्यार्थ्यांना सोयी-सुविधा पुरवठ्यासंदर्भात मागणी केलेली आहे. त्यामुळे शासकीय वसतीगृह तसेच शासकीय निवासी शाळेतील विद्यार्थ्यांसाठी उपरोक्त वस्तु तातडीने उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे. तथापि कारागृह विभाग तसेच अन्य संस्थांकडून सदर वस्तु तातडीने उपलब्ध होणार नसल्याने या वस्तु पुरविण्याची तातडीची गरज विचारात घेता, सदर वस्तुंची ई-निविदेद्वारे खरेदी करण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. त्यानुसार आयुक्त,समाजकल्याण,पुणे यांनी उदयोग,उर्जा व कामगार विभागाच्या खरेदी धोरणातील ई-निविदा प्रक्रीयेचा अवलंब करून शासन निर्णय,उदयोग, उर्जा व कामगार विभाग, आदेश क्र.संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र.२१५/उदयोग-४ दि.२४ ऑगस्ट,२०१७ मधील तरतुदीनुसार गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस(GeMb) द्वारे खरेदी प्रक्रीया राबवावी.

७. उपरोक्त खरेदीवर होणारा खर्च मागासवर्गीय शैक्षणिक संस्थावरील सोयी-सुविधा वाढविणे यासाठीच्या लेखाशिर्ष (२२२५ ३३३१), ३१-सहायक अनुदाने अंतर्गत सन २०१८-१९ या वर्षाकरिता मंजूर तरतुदीमधून सदर खर्च भागवावा.

प्रस्तुत आदेश, शासन निर्णय, वित्त विभाग,दि.१७/४/२०१५,सुधारित वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ भाग-पहिला, उपविभाग-दोन,अ.क्र.३७,नियम क्र.९० अन्वये प्रशासकीय विभागास असलेल्या अधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहेत.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८११०२१४३८४५१३२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(दि.रा. डिंगळे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१. आयुक्त, समाज कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

२. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा परीक्षा) (लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर
३. मा. मंत्री, सामाजिक न्याय यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. राज्यमंत्री, सामाजिक न्याय यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग मंत्रालय, मुंबई यांचे स्वीय सहायक
६. कार्यासन अर्थसंकल्प, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. निवड नस्ती (शिक्षण-२).